

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Środowiska (17.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych (28.)
w dniu 12 czerwca 2012 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń do Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzonego w Kijowie dnia 21 maja 2003 r. (druk senacki nr 127, druki sejmowe nr 342 i 398).

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 04)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodnicząca Komisji Środowiska Jadwiga Rotnicka)

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Szanowni Państwo!

W imieniu przewodniczących dwóch komisji, Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Ochrony Środowiska, otwieram wspólne posiedzenie, kolejne wspólne posiedzenie w dniu dzisiejszym.

Przedmiotem tego posiedzenia jest rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Protokołu w sprawie rejestrów uwalniania i transferu zanieczyszczeń do Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, podpisanego w Kijowie dnia 21 maja 2003 r. To są druki sejmowe nr 342, 398 oraz druk senacki nr 127.

Witam serdecznie na dzisiejszym posiedzeniu podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, panią Beatę Jaczewską – bardzo mi miło; zastępcę dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, pana Andrzeja Misztalę; doradcę technicznego w Departamencie Środowiska w Najwyższej Izbie Kontroli – już po raz drugi dziś – panią Katarzynę Papińską; panią Ewę Gołaszewską, członka zespołu badawczego Instytutu Studiów Politologicznych Polskiej Akademii Nauk, oraz pana Łukasza Borkowskiego, także członka zespołu badawczego Instytutu Studiów Politologicznych Polskiej Akademii Nauk.

Projekt czy opinia... Projekt ustawy został przedłożony przez stronę rządową. Poproszę panią minister o jego charakterystykę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Beata Jaczewska:

Bardzo dziękuję, Pani Przewodnicząca.

Szanowne Panie i Panowie Senatorowie!

Przedkładany projekt ustawy ratyfikującej protokół do konwencji z Aarhus zakłada tryb ratyfikacji umowy międzynarodowej. Ale chciałabym tutaj od razu zaznaczyć, że przepisy tego protokołu zostały przede wszystkim wdrożone do przepisów prawa europejskiego. Tutaj obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia

Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, które z kolei potem było transponowane do przepisów prawa polskiego i tak de facto, poprzez ten transfer z przepisów europejskich, te przepisy obowiązują już w prawie polskim od 2007 r. A więc przedkładamy projekt ustawy ratyfikującej protokół, choć takie przepisy już obowiązują. Jest to jeden z tych przypadków, kiedy tryb międzynarodowy i tryb europejski po prostu przebiegają równolegle i trzeba dochować wszelkich czynności z obu tych trybów.

Jeżeli chodzi o meritum sprawy, to protokół do konwencji z Aarhus tak naprawdę ustanawia konieczność zorganizowania rejestru, którego celem jest zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji w zakresie uwolnień i transferu zanieczyszczeń powyżej określonych progów w odniesieniu do zakładów o najwyższych wskaźnikach. I dzięki takiemu dostępowi do informacji zarówno podmioty gospodarcze, jak i władze publiczne czy społeczeństwo mogą współuczestniczyć w podejmowaniu decyzji czy działań, które służą ograniczeniu powstawania zanieczyszczeń oraz zmniejszaniu szkodliwego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi. Taki rejestr obejmuje sektory energetyczne, produkcję i obróbkę metali, przemysł mineralny, chemiczny, gospodarkę odpadami i ściekami, produkcję i przetwórstwo papieru oraz drewna, intensywny chów, hodowle inwentarza żywego, akwakulturę, przemysł spożywczy w zakresie produktów zwierzęcych i roślinnych, inne rodzaje działalności. Gromadzone są dane dotyczące dziewięćdziesięciu jeden zanieczyszczeń, w tym gazów cieplarnianych i innych gazów, metali ciężkich, pestycydów. Przepisy mówiące o tych sprawach obowiązują już dzisiaj w prawie polskim. Taki monitoring wykonuje główny inspektor ochrony środowiska. Na podstawie przepisów europejskich musimy regularnie raportować zagrożenia wynikające z istnienia tych zanieczyszczeń na terenie Rzeczypospolitej.

Protokół do konwencji z Aarhus, jeśliby go ratyfikować z wykorzystaniem czy w drodze tej ustawy, nie nakłada żadnych dodatkowych obowiązków ponad te, które wynikają z prawa europejskiego, a także nie przewiduje żadnego dodatkowego systemu obowiązkowych składek. To znaczy składki są, ale one są stosunkowo niskie, bo w przypadku Polski miałyby to być 5 tysięcy euro rocznie, przy czym jest to składka dobrowolna, a więc to zależy tylko od nas, czy chcemy tę składkę zapłacić.

To tyle tytułem wstępu. Oczywiście odpowiem na wszelkie pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.
Poproszę teraz może o opinię Biura Legislacyjnego.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

Mirosław Reszczyński, Biuro Legislacyjne.
Szanowni Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Goście!

Ja chciałbym jedynie stwierdzić, że Biuro Legislacyjne nie wnosi zastrzeżeń, uwag o charakterze legislacyjnym do omawianej ustawy. Dziękuję.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.
Otwieram dyskusję.
Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w materii, o której teraz mówimy?
(*Senator Włodzimierz Cimoszewicz*: Ja, jeśli można...)
Bardzo proszę, Panie Przewodniczący.

Senator Włodzimierz Cimoszewicz:

Dziękuję bardzo.
Ja bym chciał zadać pytanie, pewnie trochę nawet nie stosowne, ale je zadam. Po co my ratyfikujemy ten protokół, skoro w naszym prawie już wszystkie jego rozwiązania są zawarte? Bo rozumiem, że on już wszedł w życie, czyli od tej ratyfikacji nie zależy to, czy stanie się on wiążącym elementem prawa międzynarodowego.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.
Bardzo proszę, Pani Minister.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska
Beata Jaczewska:**

Bardzo dziękuję za to pytanie, Panie Przewodniczący.
Powieм tak. Tu wchodzi w grę dwa tryby: tryb przyjmowania ustaleń międzynarodowych, z którego wprost wynika konieczność przeniesienia pewnych rozwiązań do naszych przepisów w formie ustawy; ale też od momentu naszego wejścia do Unii Europejskiej obowiązuje nas tryb, który de facto jest trybem pośrednim w sytuacji uzgadniania stanowisk, jakie Unia Europejska prezentuje jednomyślnie w ramach negocjacji międzynarodowych – i on zakłada późniejsze etapowe przenoszenie zobowiązań do przepisów krajowych. Tak naprawdę mamy tu więc te dwa obowiązujące tryby.

Ja, o ile Wysokie Komisje pozwolą, poproszę jeszcze pana dyrektora o uzupełnienie. Ale ze swojej strony powiem tylko, że są dwa tryby, które mnie obowiązują. To znaczy ze jednej strony muszą dopełnić wszystkich obowiązków, a te polegają na negocjowaniu najpierw wspólnego mandatu Unii Europejskiej, a następnie na transponowaniu do

prawa polskiego przepisów, które są w zakresie właściwości ministra środowiska – i to jest to, co już zostało wykonane. A z drugiej strony mamy konwencję międzynarodową, która nie została ratyfikowana. I choć rzeczywiście brak naszej ratyfikacji nie wpłynie negatywnie na obowiązywanie tej regulacji międzynarodowej, to... Zwłaszcza z takimi konwencjami międzynarodowymi w zakresie ochrony środowiska jest tak, że bardzo, że tak powiem, wizerunkowo jest postrzegane to, kto ostatecznie konwencję ratyfikował, a kto nie. I wydaje mi się, że akurat w zakresie ochrony środowiska warto też w ten sposób pokazywać swoje zaangażowanie i pokazywać, że Polska jest...

(*Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka*: ...jest za.)

Szukam najlepszych słów... O, że Polska jest za. Dziękuję za odpowiedź.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę. Pan dyrektor.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Andrzej Miształ:**

Dziękuję, Pani Przewodnicząca.
Jeśli można, chcę wesprzeć wypowiedź pani minister.
Oczywiście zdarzają się przypadki, gdy mamy do czynienia z traktatami międzynarodowymi, które de facto nic nie zmieniają, bo polskie ustawodawstwo jest już gotowe, zawiera odpowiednie przepisy. Powstaje wtedy pytanie: dlaczego my to robimy? Z punktu widzenia polityki traktatowej państwa ważny jest również taki gest na zewnątrz, czyli to właśnie, co pani minister powiedziała: żeby pokazać, że Polska przyłącza się do konsensusu wokół danej umowy międzynarodowej. Gdybyśmy powiedzieli, że jesteśmy gotowi, wykonujemy tę umowę, ale nie chcemy jej ratyfikować, bo jest to zbędne, to taki sygnał ze strony polskiej byłby odebrany jako niewłaściwy. Dlatego Często ministrowi spraw zagranicznych zdarza się przypominanie innym instytucjom o tym, aby nie zwlekały z ratyfikacją umów, pomimo że wymogi określone w tych umowach są już spełnione przez Polskę – a chodzi tu właśnie o to, żeby ten gest zaistniał.

W tym szczególnym kontekście chciałbym dodać krótko – ale chciałbym, żeby komisje to odnotowały – że w związku z tym, iż procedura ratyfikacyjna tego mawianego tu protokołu jest bardzo zaawansowana, mamy szansę, aby dokument ratyfikacyjny został złożony podczas specjalnego tak zwanego *treaty event*, który odbywa się na kanwie kolejnej sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych. Wtedy będzie jeszcze bardziej... bo będzie wysoka ranga samego momentu złożenia dokumentu ratyfikacyjnego. Wcześniej sekretarz generalny rozsyła listę traktatów, które wymagają jeszcze podjęcia działań wewnętrznych przez poszczególne państwa. Z pewnością taka ratyfikacja jest odnotowywana, jest spisywany specjalny protokół z takiej ceremonii i po prostu ma to swoją odpowiednią rangę. W tej chwili MSZ dba o to, aby trzy dokumenty ratyfikacyjne

zostały złożone podczas tego *treaty event* i mam nadzieję, że nam się to uda. Będzie to nasz znaczący wkład w rozwój prawa międzynarodowego. Dziękuję.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.
Jeszcze raz pan przewodniczący Cimoszewicz.

Senator Włodzimierz Cimoszewicz:

Dziękuję bardzo. Dziękuję za te odpowiedzi.
Przyznam, że pytanie było w małym stopniu pewnym żartem, bo odpowiedź jest mi w gruncie rzeczy znana. Pozwolę sobie nawet uzupełnić to, co państwo powiedzieli. Otóż obowiązująca w prawie międzynarodowym zasada działania w dobrej wierze wymaga wszczęcia procedury ratyfikacyjnej, jeżeli podpisało się umowę. I pozwoliłem sobie to pytanie zadać, dlatego że zdarza się, także w naszym kraju, stykać z przypadkami, kiedy podpisujemy umowę, a potem publicznie deklarujemy, że nie rozpoczniemy procedury ratyfikacyjnej. I to samo w sobie jest dyskusyjne. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Jadwiga Rotnicka:

Dziękuję bardzo.

Dobrze by było, żebyśmy wszystkie ratyfikacje w ten sposób mogli przeprowadzić, po uprzednim wprowadzeniu wszystkich przepisów.

Czy jeszcze są jakieś głosy w dyskusji? Skoro nie ma, to zamykam dyskusję.

I czy mogę w imieniu obydwu komisji zapytać: kto z państwa senatorów jest za tym, aby przyjąć omawianą ustawę w formie, jaka wpłynęła do nas Sejmu? Proszę podnieść rękę. (11)

Kto jest przeciw? (0)

Kto wstrzymał się od głosowania? (0)

Ustawa została zaopiniowana pozytywnie.

Dziękuję bardzo.

Sprawozdawca? Na ochotnika. Nie ma ochotnika – tak to zazwyczaj bywa. Wobec tego Rotnicka będzie sprawozdawać tę ustawę.

I w ten sposób wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego spotkania.

Zamykam posiedzenie komisji. Dziękuję państwu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 18)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii